

Trykkdato: 12.06.2012

1 Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

· Produktidentifikator

- Handelsnavn: **Rens I**
- Artikkelnummer: 45014, 45015, 45016
- Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes
- Bruk av stoffet/ tilberedning løsemiddel
rensmiddel

· Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet

- Produsent/leverandør: AKEMI Chemisch technische Spezialfabrik GmbH Tel. +49 (0)911 642960
Lechstraße 28 Fax.+49 (0)911 644456
D - 90451 Nürnberg e-mail info@akemi.de

· Avdeling for nærmere informasjoner:

- Nødnummer: Laboratorie
Avdeling produktsikkerhet AKEMI chemisch technische Spezialfabrik GmbH
Tel. +49(0)911-64296-59
Åpningstider:
Mandag – torsdag fra kl. 07:30 til kl. 16:30
Fredag fra kl. 07:30 til kl. 13:30

2 Viktigste faremomenter

· Klassifisering av stoff eller stoffblending

- Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008

GHS02 Flamme

Flam. Liq. 2 H225 Meget brennbar væske og damp.

GHS07

Eye Irrit. 2 H319 Forårsaker alvorlige øyeirritasjoner.

STOT SE 3 H336 Kan forårsake dødsighet og ørhet.

- Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC

Xi; Irriterende

R36: Irriterer øynene.

F; Meget brannfarlig

R11: Meget brannfarlig.

R67: Damper kan føre til at man føler seg søvnnig og forstumlet.

- Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

Har narkotiserende virkning.

- Klassifiseringssystem:

Klassifiseringen tilsvarer aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjoner fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

· Etikettelementer

- Merking i.h.t. E0S-direktiver:

Produktet er iflg. EF-retningslinjer/GefStoffV klassifisert og merket.

- Kjenningbokstav og farebetegnelse for produktet:

Xi Irriterende
F Meget brannfarlig

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 1)

- R-setninger:
 - 11 Meget brannfarlig
 - 36 Irriterer øynene
 - 67 Dampere kan føre til at man føler seg søvngig og fortumlet
- S-setninger:
 - 2 Oppbevares utilgjengelig for barn
 - 9 Oppbevares på et godt ventilert sted
 - 16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt
 - 23 Unngå innånding av damp.
 - 24/25 Unngå kontakt med huden og øynene
 - 26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege
 - 27/28 Ved kontakt med huden må skitne og gjennomvåte klær tas av umiddelbart og huden må øyeblikkelig vaskes med mye vann og såpe.
 - 29/56 Må ikke komme i avløpssystemet; dette stoffet og dets beholder må håndteres som problemavfall.
 - 33 Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet
 - 37/39 Bruk egnede vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm
 - 38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern
 - 46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten
 - 51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder
 - 64 Ved svelging: skyll munnen med vann (kun dersom vedkommende er ved bevissthet)
- **Andre farer**
- Resultater av PBT- og vPvB-vurdering
- PBT: Ikke brukbar.
- vPvB: Ikke brukbar.

3 Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- Beskrivelse: Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

 · Farlige innholdsstoffer:

CAS: 67-63-0	propan-2-ol	50-100%
EINECS: 200-661-7	 Xi R36; F R11	
EF-nummer: 603-117-00-0	R67	
 Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336		

- Ytterligere informasjon: Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

4 Førstehjelpstiltak

 · **Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

- Generelle informasjon: Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.
- Etter innånding: Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- Etter hudkontakt: Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.
Vask straks med vann og sepe og skyll godt etterpå.
- Etter øyekontakt: Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- Etter svelging: Skyll munnen og drikk rikelig med vann.
- Henvisninger for legen:
- De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket
 - Svimmelhet
 - Kvalme
 - Hodepine
- Farer
 - Fare for åndedrettsforstyrrelser.

(fortsatt på side 3)

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 2)

- Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

5 Tiltak ved brannslukning

- **Slokkemiddel**
- Egnede slukningsmidler: CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger** Kullmonoksyd (CO)
- **Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- Spesielt verneutstyr: Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
Bær hel beskyttelsesdrakt.
- **Ytterligere informasjoner** Beholdere som er utsatt for fare kjøles med vann i spredt stråle.

6 Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Bruk av åpen ild forbudt.
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **Miljøverntiltak:** Ikke la produktet komme ned i mark/jordsmonn.
Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.
Forhindre at produktet kommer ned i kloakk, grøfter og kjellere.
Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet er kommet ned i vassdrag eller kloakk.
Fortynn med rikelig med vann.
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:** Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- **Henviing til andre avsnitt** Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7 Håndtering og oppbevaring

- **Håndtering:**
- Forholdsregler for sikker håndtering Hold beholderne tett tillukket.
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
- Henviinger om brann- og eksplosjonsvern: Bruk eksplosjonsbeskyttede apparater/armaturer og gnistfritt verktøy.
Dampene kan sammen med luft danne en eksplosjonsfarlig blanding.
Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- Lagring:
- Krav til lagerrom og beholdere: Lagres på et kjølig sted.
- Informasjoner om felles lagring: Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.
- Ytterligere informasjoner om lagervilkårene: Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.
Hold beholderne tett tillukket.
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.

(fortsatt på side 4)

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 3)

- **Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

8 Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.

· **Kontrollparametere**

- Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:

67-63-0 propan-2-olAG 245 mg/m³, 100 ppm· **DNEL-verdier****67-63-0 propan-2-ol**

Oral	DNEL (Langzeit-wiederholt)	26 mg/kg bw/day (BEV)
Dermal	DNEL (Langzeit-wiederholt)	888 mg/kg bw/day (ARB)
		319 mg/kg bw/day (BEV)
Inhalativ	DNEL (Langzeit-wiederholt)	500 mg/m ³ Air (ARB)
		89 mg/m ³ Air (BEV)

· **PNEC-verdier****67-63-0 propan-2-ol**

PNEC (fest)	28 mg/kg Trockengew (BO)
	552 mg/kg Trockengew (MWS)
	552 mg/kg Trockengew (SWS)
PNEC (wässrig)	140,9 mg/l (MW)
	140,9 mg/l (SW)

- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· **Begrensning og kontroll av eksponering**· **Personlig verneutstyr:**· **Generelle verne- og hygienetiltak:**

Ikke spis, drikk, røyk eller snus inn under arbeidet.
Forebyggende hudbeskyttelse med hudbeskyttelsessalve.
Grundig rengjøring av huden umiddelbart etter håndtering av produktet.
Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fôrstoffer.
Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
Gasser/damper/aerosoler må ikke innåndes.
Unngå berøring med øynene.
Unngå berøring med øyne og hud.

· **Åndedrettsvern:**

Filter AX
Ved korttidig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft-uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.

· **Håndvern:**

Det anbefales forebyggende hudbeskyttelse gjennom bruk av hudbeskyttelsesmiddel.
Etter bruk av hansker må man benytte hudrense- og hudpleiemidler.
AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt som beskyttelse av hendene uten samtidig bruk av beskyttelseshandsker:
STOKODERM (<http://www.stoko.com>)
AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt for bruk sammen med beskyttelseshandsker:
STOKO EMULSION (<http://www.stoko.com>)
AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt for rengjøring av huden etter arbeidet:
FRAPANTOL (<http://www.stoko.com>)
AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt til vedlikeholdspleie av huden:

(fortsatt på side 5)

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 4)

STOKO VITAN (<http://www.stoko.com>)

The protection gloves to be used have to comply with the specifications of the directive 89/686/EC and the directive derived decree EN374, respectively, e.g. the above listed protection glove type. The mentioned permeation times' data were generated and verified with material samples of the recommended protection glove type in the scope of laboratory analyses of the company KCL GmbH in compliance with EN374.

This recommendation refers exclusively to the material safety data sheet referenced product delivered by Akemi and the indicated field of application. In case of product dilution or in case of mixture with different substances or chemicals, and in condition of EN374 deviation the producer of CE-approved protection gloves must be contacted for detailed information (e.g., KCL GmbH, Germany, 36124 Eichenzell, internet: <http://www.kcl.de>).

Beskyttelseshansker

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet /tilberedningsprosessen/ kjemikalieblandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

· hanskemateriale

Nitrilkautsjuk
Butylkautsjuk
Fluorkautsjuk (Viton)

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

· gjennomtrengingstid for hanskemateriale

Verdi for gjennomtrengelighet: Level \geq 6, 480 min

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· For kontakt over lengre tid er hansker av følgende materialer egnet:

Nitrilkautsjuk
Camatril (KCL, Art No. 730, 731, 732, 733)
Butylkautsjuk
Butoject (KCL, Art No. 897, 898)
Fluorkautsjuk (Viton)
Vitoject (KCL, Art No. 890)

· Som beskyttelse mot sprut er hansker av følgende materialer egnet:

Nitrilkautsjuk
Camatril (KCL, Art No. 730, 731, 732, 733)

· Hansker av følgende materialer er ikke egnet:

Naturkautsjuk (Latex)
Hansker av lær
Hansker av tykt stoff

· Øyevern:**Tettsittende vernebrille**· Kroppsvern:

Beskyttelsesdrakt, motstandsdyktig mot løsningsmidler

(fortsatt på side 6)

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 5)

9 Fysiske og kjemiske egenskaper

- **Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

- alminnelige opplysninger

- Utseende:

Form:	Flytende
-------	----------

Farge:	Klar
--------	------

- Lukt: Karakteristisk

- Tilstandsending

Smeltepunkt/smelteområde:	-89,5°C
---------------------------	---------

Kokepunkt/kokeområde:	82°C
-----------------------	------

- Flammepunkt: 13°C

- Antennelsestemperatur: 425°C

- Selvantennelighet: Produktet er ikke selvantennelig.

- Eksplisjonsfare: Produktet er ikke eksplisjonsfarlig. Dannelse av eksplisjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.

- Eksplisjonsgrenser:

Nedre:	2 Vol %
--------	---------

Øvre	12 Vol %
------	----------

- Damptrykk ved 20°C: 43 hPa

- Tetthet ved 20°C: 0,785 g/cm³

- Løslighet i / blandbarhet med

vann ved 20°C:	1 g/l
----------------	-------

- Viskositet:

Dynamisk:	Ikke bestemt.
-----------	---------------

Kinematisk ved 20°C:	10 s (DIN 53211/4)
----------------------	--------------------

- Løsningsmiddelandel:

Organiske løsningsmidler:	95,0 %
---------------------------	--------

- **Annem informasjon** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

10 Stabilitet og reaktivitet

- **Reaktivitet**

- Kjemisk stabilitet

- Termisk spaltning / vilkår som må unngås:

- **Mulighet for farlige reaksjoner**

Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.

Reaksjoner med sterke oksydasjonsmidler.

Reaksjoner med forskjellige metaller.

Reaksjon med aminer.

Utvikling av antennelige blandinger mulig i luft ved oppvarming over flammepunktet og/eller ved sprøyting eller tåkedannelse.

- **Forhold som bør unngås**

- **Inkompatible materialer:**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

- **Farlige nedbrytningsprodukter:**

Ingen farlige spaltningprodukter kjente.

(fortsatt på side 7)

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 6)

11 Opplysninger om helsefare

- **Informasjon om toksikologiske virkninger**
- Akutt toksisitet:

- Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

67-63-0 propan-2-ol

Oral	LD50	4570 mg/kg (rat)
Dermal	LD50	13400 mg/kg (rabbit)
Inhalativ	LC50/4 h	30-46,5 mg/l (rat)
	LC50/8h	47,5 ppm (rat)

- Primær irritasjonsvirkning:

- på huden: Ingen irriterende virkning.
- på øyet: Irriterende virkning.
- Sensibilisering: Ingen sensibiliserende virkning kjent

- Ytterligere toksikologiske henvisninger:

Innånding av konsentrerte damper, såvel som oral inntagelse, fører til narkoselignende tilstander og til hodepine, svimmelhet, osv.
På bakgrunn av beregningsmetoden iflg. EF's generelle klassifiseringsretningslinje for tilberedninger i siste gyldige utgave oppviser produktet følgende farer:
Irriterende

12 Miljøopplysninger

- **Giftighet**

- Akvatisk toksisitet:

67-63-0 propan-2-ol

EC10/18h	5175 mg/l (pseudomonas putida) (DIN 38412)
EC50	>1000 mg/l (BES)
EC50/15min	22000 mg/l (Photobac. phosphoreum)
EC50/24h	9714 mg/l (daphnia magna)
EC50/48h	13299 mg/l (daphnia magna)
EC50/72h	> 1000 mg/l (green alge)
IC50/72h	> 1000 mg/l (Desmodesmus subspicatus)
LC50/96h	6550 mg/l (piscis)
	9640 mg/l (Pimephales promelas)

- **Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Virkning i miljøkompartimenter:**
- Bioakkumulasjonspotensial Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- Mobilitet i jord Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjon:**
- Generelle informasjon: Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- PBT: Ikke brukbar.
- vPvB: Ikke brukbar.
- **Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 8)

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 7)

13 Fjerning av kjemikalieavfall**· Metoder for avfallsbehandling**

- Anbefaling: Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

· Europeiske avfallslisten

20 00 00	Kommunalt avfall (husholdningsavfall og lignende avfall fra handel, industri og institusjoner) herunder separat innsamlede fraksjoner
20 01 00	separat innsamlede fraksjoner (unntatt 15 01)
20 01 13*	løsemidler

· Ikke rengjort emballasje:

- Anbefaling: Kontaminerte emballasjer skal tømmes så godt som mulig. De kan deretter, etter tilsvarende rengjøring, tilføres recycling.
- Anbefalt rengjøringsmiddel: Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

14 Opplysninger om transport**· UN-nummer:**

- ADR, IMDG, IATA UN1219

· Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse

- ADR 1219 ISOPROPANOL (ISOPROPYLALKOHOL), Løsning
- IMDG, IATA ISOPROPANOL (ISOPROPYL ALCOHOL), solution

· transport fareklasser**· ADR**

- klasse 3 (F1) Brannfarlige væsker
- Fareseddel 3

· IMDG, IATA

- Class 3 Flammable liquids.
- Label 3

· Emballasjegruppe:

- ADR, IMDG, IATA II

· Miljøfarer:

- Marine pollutant: Nei

· Særskilte forholdsregler for bruker

- Kemler-tall: Advarsel: Brannfarlige væsker
- EMS-nummer: 33
- EMS-nummer: F-E, S-D

· Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden

Ikke brukbar.

(fortsatt på side 9)

NO

Handelsnavn: Rens I

(fortsatt fra side 8)

· UN "Model Regulation":	UN1219, ISOPROPANOL (ISOPROPYLALKOHOL), Løsning, 3, II
---------------------------------	---

*** 15 Opplysninger om lover og forskrifter**

- **Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- Nasjonale forskrifter:
- Vannfareklasse: WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann.
- **Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

*** 16 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet**

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- Relevante satser
 - H225 Meget brennbar væske og damp.
 - H319 Forårsaker alvorlige øyeirritasjoner.
 - H336 Kan forårsake døsighet og ørhet.
 - R11 Meget brannfarlig
 - R36 Irriterer øynene
 - R67 Damp kan føre til at man føler seg søvnnig og fortumlet
- **Avdeling som utsteder datablad:** Laboratorie
- **Kontaktperson:** Dieter Zimmermann
Elke Hake
Fon ++49 (0)911 64296-59
@mail E.Hake@akemi.de
- Forkortelser og akronymer:
 - RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
 - ICAO: International Civil Aviation Organization
 - ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
 - IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
 - IATA: International Air Transport Association
 - GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
 - DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
 - PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)
 - LC50: Lethal concentration, 50 percent
 - LD50: Lethal dose, 50 percent